

TLAČOVÁ SPRÁVA č.21 - sezóna 2017/2018

S dôrazom na tanečníkov

Vladimir Malakhov: Labutie jazero ma sprevádza celý život

Novú inscenáciu baletu Labutie jazero Petra Iljiča Čajkovského, ktorá bude mať premiéru v piatok 23. marca, pripravuje s baletom Štátneho divadla Košice jeden z najlepších svetových tanečníkov svojej generácie, Vladimir Malakhov. Je to pre neho druhá košická inscenácia, v roku 2013 naštudoval s baletom ďalší klasický klenot, Bajadéru Ludwiga Minkusa. Ako priznáva režisér a choreograf azda najhranejší svetový balet ho sprevádza celý život a ako choreograf sa k jeho inscenovaniu odhodlával veľmi dlho.

K Labutiemu jazeru má Malakhov špeciálny vzťah. „Existuje jeden príbeh o labuti, ktorý má korene v mojom detstve. Navštevoval som baletnú školu a počas jednej prestávky sme s priateľkou šli k jazeru, po ktorom plávali labute. Jedna labuť sa ku mne priblížila a ja som ju pohladil po hlave. Potom labuť odplávala. Vzápätí sa labuť vrátila ku mne a začala krúžiť po vode, stále rýchlejšie a rýchlejšie, až vyskočila z vody, priamo do mojej náruče. Hlavu si strčila pod moje ruky a chcela aby som ju hladil. Ťažko dýchala a akoby ma chcela svojim voľným krídlom objať. Potom len zalapala po vzduchu a jej život doslova vyhasol v mojich rukách. Táto udalosť ma veľmi dojala a podobný pocit sa mi vracal vždy, keď som vystupoval v nejakom predstavení Labutieho jazeru. A vystupoval som v dvadsiatich štyroch verziách tohto slávneho baletu v rôznych choreografiách a rôznych divadlách. Vskutku, môžem povedať, že ma Labutie jazero sprevádza po celý život, a že na ten príbeh z môjho detstva som nikdy nezabudol,“ hovorí Malakhov.

Napriek tomu mu ako choreografovi trvalo veľmi dlho, kým sa odhodlal urobiť vlastnú inscenáciu Labutieho jazeru. „Neviem, či to bolo presýtenosťou týmto dielom, alebo príliš veľkým pocitom zodpovednosti a strachom, či dokážem ukázať všetku jeho zložitosť. Nech je to už akokoľvek, veľa som premýšľal o Labuťom jazere, rezignoval som naň, a potom som opäť o ňom premýšľal... až pokiaľ ma Leonard Jakovina nenahovoril, aby som naštudoval predstavenie so záhrebským baletným súborom. Som mu vďačný za toto povzbudenie, pretože som sa nakoniec pustil do práce s baletom, ktorý zbožňujem, a tiež s hudbou skladateľa, z ktorého prýšti pravá ruská duša, vyvolávajúca nostalgiu a melanchóliu, a pritom evokuje naivné a vrúcne spomienky na detstvo, na domov,“ vysvetľuje Malakhov.

V svojej tvorbe inscenátora preferuje klasické baletné diela, hoci si uvedomuje, že klasika je veľmi náročná na tanečný výkon. „V klasike vidieť každý detail, aj najmenšiu nepresnosť. Vždy sa snažím dať pohybu nejaký obsah, pretože téma a príbeh sú pre mňa dôležité. A aj to je súčasťou klasiky. Okúzlenie klasikou naďalej existuje po celom svete, pretože ľudia milujú rozprávanie príbehov a dej, ktorý spĺňa dramaturgické princípy príbehu. Ľudia si radi pozrú vyrozprávaný príbeh a zažijú emócie, aj keď jeho prostredníctvom chcú zažiť pocity, ktoré prechádzajú cez jeho os. Preto si niektorí prídu pozrieť, aj niekoľko desiatok krát, dajme tomu aj Labutie jazero,“ vyznáva sa zo svojho vzťahu ku klasickému baletu Malakhov.

Pri tvorbe nového predstavenia, aj v košickom divadle, kladie Vladimir Malakhov dôraz na tanečníkov, s ktorými pracuje. „Najprv si urobím kostru, od ktorej začnem. Ale až keď vidím tanečníkov, urobím konečné rozhodnutia, pretože veľa toho robím podľa interpretov jednotlivých rolí. Každé telo je iné a každé vyžaduje iný scénický výraz, a ja chcem, aby sa tanečník cítil uvoľnene a aby sa netrápil s pohybom, ktorý mu trebárs nemusí vyhovovať, a kvôli ktorému môže mať ťažkosti vyjsť na javisko a odovzdať divákovi svoju energiu. To je dôvod, prečo zvyčajne robím choreografiu podľa ľudí. Nechcem, aby boli ako stroje, ktoré produkujú pohyby, chcem im umožniť pôžitok z tanca. Človek je každý deň iný a aj jeho spôsob vyjadrovania na scéne sa mení. To beriem do úvahy, je to veľmi dôležité,“ vysvetľuje Malakhov.

Na svetových scénach sa Labutie jazero uvádza v rôznych verziách. „Väčšina inscenácií Labutieho jazera vychádza z verzie Leva Ivanova a Mariusa Petipa. Aj naša inscenácia vychádza z prevedení týchto starých majstrov, ako aj z jedného staromoskovského prevedenia. Všetko, čo som sa naučil v rôznych predstaveniach, určite ovplyvnilo aj moju verziu. Ale určite som sa snažil priniesť aj niečo nové. Pre mňa je dôležité, aby v predstavení neboli prázdne miesta,“ hovorí Malakhov o novej košickej inscenácii Labutieho jazera. Tá bude v porovnaní s tou predchádzajúcou, ktorá mala po vyše jedenástich rokoch derniéru pred necelým rokom, iná aj z hľadiska hudobnej dramaturgie. „Je veľa hudby, ktorú Čajkovskij napísal pre tento balet a nie všetky jej časti sa vždy používali. Preto sme v našom Labuťom jazere urobili niektoré zmeny v hudobnom zmysle, ktoré si okamžite vyžiadali aj iné choreografické riešenia niektorých miest. Je veľa nového, najmä v treťom dejstve,“ dodáva Malakhov.

14.3.2018

Svjatoslav Dohovič, web editor a PR